

ชื่อเรื่อง การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำรายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ผู้ศึกษานายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์ ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนไตรมิตร อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ปีที่ศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์๑) เพื่อพัฒนาบทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล .๕๐

๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำรายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ๓) เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติงาน เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำรายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และ ๔) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ โรงเรียนไตรมิตร อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ๑ ห้องเรียน จำนวน ๓๐ คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ๑)บทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ ๒) แผนการจัดการเรียนรู้๓)แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าอำนาจจำแนก (B) ค่าความยากง่าย (p)มีค่าระหว่าง ๐.๓๔ – ๐.๘๓ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ๐.๗๙ และ ๔)แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานใช้ t – test ผลการศึกษพบว่า

๑. ประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ รายวิชาจิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

๕ มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๔.๔๕/๘๑.๕๘ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ ๐.๖๘๙๑ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยบทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ รายวิชาจิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนจากการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม เรื่องการเขียนภาพระบายสีน้ำรายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = ๑๗.๔๓$)

๔. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ รายวิชาจิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ๓๒๒๐๒ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๒๗$)

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนภาพพระบายสีน้ำ

เวลา ๓๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

เวลา ๒ ชั่วโมง

สอนเมื่อวันที่ ๒๒ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๑. สาระสำคัญ

๑.๑ สีเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในงานศิลปะ เพราะสามารถช่วยให้เกิด

คุณค่า

ในองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การใช้สีทำให้เกิดเส้น รูปร่าง รูปทรง พื้นผิวต่าง ๆ นอกจากนี้

สียังช่วยให้ผลงานศิลปะสื่อถึงความคิด อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ได้มากมาย สีจึงเปรียบได้กับองค์ประกอบหลักที่สามารถควบคุมและเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอื่นได้

๑.๒. การเรียนรู้เรื่องสี หลักการใช้สี จิตวิทยาเกี่ยวกับสี เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างหลากหลายและสวยงามยิ่งขึ้น

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ ด้านความรู้ (K)

๒.๑.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

๒.๒ ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๒.๒.๑ การแก้ปัญหา

๒.๒.๒ การให้เหตุผล

๒.๒.๓ การสื่อสารการสื่อความหมาย

๒.๒.๔ การนำเสนอผลงาน

๒.๒.๕ การจำแนก

๒.๒.๖ ทักษะการทำงาน

๒.๓ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

๒.๓.๑ ความสนใจใฝ่รู้

๒.๓.๒ มีระเบียบวินัย

๒.๓.๓ ความซื่อสัตย์และความเชื่อมั่นในตนเอง

๒.๓.๔ ความรับผิดชอบ

๓. สารการเรียนรู้

๓.๑ สารที่ควรรู้

๓.๑.๑ ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

๓.๒ ประสบการณ์สำคัญ

๓.๒.๑ รู้จักวางแผนในการทำงาน

๓.๒.๒ มีความสามารถในการสื่อสาร

๓.๒.๓ มีความสามารถในการนำเสนอ

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (สอนแบบบทเรียนโปรแกรม)

ชั่วโมงที่ ๓-๔

๔.๑. ขั้นนำ

๔.๑.๑ ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับความเป็นมาของการใช้สีใน

การเขียนภาพ เช่น

- นักเรียนเคยเห็นภาพเขียนในสมัยโบราณที่จังหวัดใดบ้าง

คำตอบ เคยเห็นที่ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

- ลักษณะการใช้สีเขียนภาพในสมัยโบราณมีลักษณะอย่างไร

คำตอบ มีการใช้สีเพียงสีเดียว มีการใช้สีน้อยสี เช่น สีแดง สี

ดำ

- ภาพเขียนสมัยโบราณส่วนใหญ่จะเขียนเกี่ยวกับอะไร

คำตอบ การดำรงชีวิต ความเชื่อ

ชั่วโมงที่ ๓-๔

๔.๒ ขั้นสอน

๔.๒.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ ๕ คะแนน เวลา ๕ นาที

๔.๒.๒ ครูแจกบทเรียนโปรแกรม ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สี

ในการเขียนภาพ

๔.๒.๓ นักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรม ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สี

ในการเขียนภาพ และทำแบบฝึกหัดบทเรียนโปรแกรมแต่ละกรอบ จำนวน ๘ กรอบ และกรอบสรุป ๑ กรอบ ไปพร้อมกับการเรียน ตามคำแนะนำการใช้บทเรียนโปรแกรมที่ละขั้นตอนจนครบทุกกรอบ

๔.๒.๔ ครูสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการเรียนของนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิด

๔.๒.๕ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ ๕ คะแนน เวลา ๕ นาที

๔.๓ ขั้นสรุป

๔.๓.๑ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในบทเรียนโปรแกรม ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ อีกรอบหนึ่ง นักเรียนซักถามข้อสงสัย

๔.๓.๒ เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของบทเรียนโปรแกรม

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

๔.๔ ขั้นวัดผล

๔.๔.๑ ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

๔.๔.๒ ตรวจแบบฝึกหัดบทเรียนโปรแกรมแต่ละกรอบ

๔.๔.๓ สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๔.๔.๔ ประเมินด้านความรู้ (K)

๔.๔.๕ ประเมินด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P)

๔.๔.๖ ประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

๕. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๕.๑ สื่อการเรียนรู้

๕.๑.๑ บทเรียนโปรแกรมตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สี
ในการเขียนภาพ

๕.๑.๒ ตัวอย่างภาพเขียนสีสมัยโบราณ

๕.๑.๓ แบบทดสอบก่อนเรียน

๕.๑.๔ แบบทดสอบหลังเรียน

๕.๑.๕ แบบฝึกหัดบทเรียนโปรแกรมแต่ละกรอบ

๕.๑.๖ แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๕.๑.๗ แบบประเมินด้านความรู้ (K)

๕.๑.๘ แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P)

๕.๑.๙ แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

๕.๒ แหล่งเรียนรู้

๕.๒.๑ ห้องสมุดโรงเรียน

๕.๒.๒ ห้องสมุดกลุ่มสาระศิลปะ

๕.๒.๓ หนังสือ เอกสาร อินเทอร์เน็ต

๖. การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

๖.๑ วิธีการวัด

๖.๑.๑ ด้านความรู้ (K)

- ทดสอบก่อนเรียน
- ทดสอบหลังเรียน
- แบบฝึกหัดบทเรียนโปรแกรมแต่ละกรอบ

๖.๑.๒ ด้านทักษะกระบวนการ (P) -

- สังเกตด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ
- ตรวจแบบฝึกหัดบทเรียนโปรแกรมแต่ละกรอบ

๖.๑.๓ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

- สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ เครื่องมือวัด/ประเมิน

๖.๒.๑ แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๕ ข้อ คะแนน ๕ คะแนน เวลา ๕ นาที

๖.๒.๒ แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๕ ข้อ คะแนน ๕ คะแนน เวลา ๕ นาที

๖.๒.๓ แบบฝึกหัดบทเรียนโปรแกรมแต่ละกรอบ จำนวน ๘ กรอบ

๖.๒.๔ แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒.๕ แบบประเมินด้านความรู้ (K)

๖.๒.๖ แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P)

๖.๒.๗ แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

๖.๓ เกณฑ์

๖.๓.๑ ด้านความรู้ (K)

- แบบทดสอบ จำนวน ๕ ข้อ
- ทำได้ ๓ ข้อขึ้นไป ผ่าน

๖.๓.๒ ด้านทักษะ กระบวนการ (P)

- ระดับดี
- ได้คะแนน ๖ ใน ๘ กรอบ

๖.๓.๓ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

- ระดับดี

๗. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๗.๑ การปฏิบัติกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ

๓.๓ กิจกรรมเสนอแนะ

- นักเรียนควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

วันที่เดือน.....พ.ศ.

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายณรงค์ฤทธิ์ แคมคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนไตรมิตร

วันที่เดือน.....พ.ศ.

ภาคผนวก

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ
คะแนน ๕ คะแนน

- คำชี้แจง ๑. ข้อสอบทั้งหมดมี ๕ ข้อ แต่ละข้อมี ๔ ตัวเลือก
๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
๓. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครู
กำหนดให้

๑. สีธรรมชาติ สีคราม สีเหลืองได้มาจาก
 - ก. ดินหรือหินสีเหลือง
 - ข. ดินหรือหินสีคราม
 - ค. เขม่าไฟ
 - ง. ยางไม้
๒. ข้อใดที่ไม่สมัยโบราณใช้สีธรรมชาติ
 - ก. ย้อมเครื่องนุ่มห่ม
 - ข. ทาย้อมสีผิว
 - ค. ทาริมฝีปาก
 - ง. ย้อมสีผม
๓. ภาพเขียนที่พบในผนังถ้ำอ่าวพังงา ส่วนมากใช้สีอะไร
 - ก. สีนํ้าเงิน
 - ข. สีเขียว
 - ค. สีแดง
 - ง. สีดำ
๔. ภาพเขียนส่วนมากจะเขียนเป็นรูปอะไร
 - ก. รูปสัตว์ รูปคน รูปเรขาคณิต

- ข. รูปทะเล รูปภูเขา รูปต้นไม้
- ค. รูปหิน รูปผลไม้ รูปแมลง
- ง. รูปภูเขา รูปหิน รูปต้นไม้

๕. การเขียนสืบนเครื่องปั้นดินเผาที่พบที่บ้านเชียง ส่วนมากเป็นลายใด

- ก. ลายเชือก
- ข. ลายขดเชือก
- ค. ลายผูกเชือก
- ง. ลายมัดเชือก

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ
คะแนน ๕ คะแนน

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่

.....ชั้น.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครูกำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				

๔				
๕				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ
คะแนน ๕ คะแนน

ข้อที่	คำตอบ
๑	ง
๒	ก

๓	ค
๔	ก
๕	ข

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ

คะแนน ๕ คะแนน

- คำชี้แจง ๑. ข้อสอบทั้งหมดมี ๕ ข้อ แต่ละข้อมี ๔ ตัวเลือก
 ๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
 ๓. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครูกำหนดให้

๑. สีธรรมชาติ สีคราม สีเหลืองได้มาจาก
- ดินหรือหินสีเหลือง
 - ดินหรือหินสีคราม
 - เขม่าไฟ
 - ยางไม้
๒. ภาพเขียนที่พบในผนังถ้ำอ่าวพังงา ส่วนมากใช้สีอะไร
- สีน้ำเงิน
 - สีเขียว
 - สีแดง
 - สีดำ
๓. ข้อใดที่ในสมัยโบราณใช้สีธรรมชาติ
- ย้อมเครื่องนุ่มห่ม
 - ทาย้อมสีผิว
 - ทาริมฝีปาก
 - ย้อมสีผม
๔. การเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผาที่พบที่บ้านเชียง ส่วนมากเป็นลายใด
- ลายเชือก
 - ลายขดเชือก
 - ลายผูกเชือก
 - ลายมัดเชือก

๕. ภาพเขียนส่วนมากจะเขียนเป็นรูปอะไร

- ก. รูปสัตว์ รูปคน รูปเรขาคณิต
- ข. รูปทะเล รูปภูเขา รูปต้นไม้
- ค. รูปหิน รูปผลไม้ รูปแมลง
- ง. รูปภูเขา รูปหิน รูปต้นไม้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ

คะแนน ๕ คะแนน

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่

.....ชั้น.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครูกำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ

คะแนน ๕ คะแนน

ข้อที่	คำตอบ
๑	ง
๒	ค
๓	ก
๔	ข
๕	ก

๑๔																						
๑๕																						
๑๖																						
๑๓'																						
๑๔																						
๑๕'																						
๒๐																						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์ ศรี

อินทร์)

วันที่เดือน.....

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔ คะแนน

ดี = ๓ คะแนน

ปานกลาง = ๒ คะแนน

ปรับปรุง = ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๓'	ดี
๑๑ - ๑๓	พอใช้
๐ - ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย ☐ ครู ☐ น
 อื่น ๆ ระบุ.....

ลำดับ ที่	ชื่อ- สกุล	ความร่วมมือ				คิดเห็น				รับฟัง				ความเรียบร้อย				ตั้งใจ				รวม ๒๐ คะแนน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๒๑																						
๒๒																						
๒๓																						
๒๔																						
๒๕																						
๒๖																						
๒๗																						
๒๘																						
๒๙																						
๓๐																						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์ ศรี

อินทร์)

วันที่เดือน.....

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔ คะแนน

ดี = ๓ คะแนน

ปานกลาง = ๒ คะแนน

ปรับปรุง = ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๑ - ๑๓	พอใช้

๐ - ๑๐	ปรับปรุง
--------	----------

เกณฑ์การประเมินแบบสังเกตพฤติกรรม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. ความร่วมมือ	๔ ดีมาก	- ให้ความร่วมมือในการเรียน ในการปฏิบัติงาน
	๓ ดี	เป็นอย่างดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นอยู่เสมอ
	๒ ปานกลาง	- ให้ความร่วมมือในการเรียน ในการปฏิบัติงาน
	๑ ปรับปรุง	เป็นอย่างดี - ให้ความร่วมมือในการเรียน ในการปฏิบัติงาน บ้างบางครั้ง - ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำงาน
๒. การแสดงความคิดเห็น	๔ ดีมาก	- กล้าแสดงออกในทางที่ถูก มีความเป็นผู้นำ
	๓ ดี	- กล้าแสดงออกในทางที่ถูก
	๒ ปานกลาง	- กล้าแสดงออกบางครั้ง
	๑ ปรับปรุง	- ไม่กล้าแสดงออก
๓. การรับฟัง	๔ ดีมาก	- มีความตั้งใจรับฟังเป็นอย่างดี และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่น
	๓ ดี	- มีความตั้งใจรับฟังเป็นอย่างดี
	๒ ปานกลาง	- ตั้งใจในการรับฟังบ้างเป็นบางครั้ง
	๑ ปรับปรุง	- ไม่ตั้งใจฟัง ไม่สนใจ ต้องให้ตักเตือน
๔. ความเรียบร้อย	๔ ดีมาก	- มีความประพฤติปฏิบัติตนเรียบร้อยดี ไม่ชวนเพื่อนคุย และเล่นในขณะเรียน หรือทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น
	๓ ดี	- มีความประพฤติปฏิบัติตนเรียบร้อยดี

	๒ ปานกลาง ๑ ปรับปรุง	ไม่ชวนเพื่อนคุย และเล่นในขณะที่เรียน - มีความประพฤติปฏิบัติตนเรียบร้อย บางครั้ง - ประพฤติตนไม่ค่อยเรียบร้อย
๕. ความตั้งใจ	๔ ดีมาก ๓ ดี ๒ ปานกลาง ๑ ปรับปรุง	- มีความเอาใจใส่ ตั้งใจทำงานในการเรียน เป็นอย่างดี เป็นแบบอย่างให้คนอื่นได้ - มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการทำงานการ เรียนดี - มีความตั้งใจในการทำงานและเรียนบ้าง - ไม่ค่อยสนใจเรียนและทำงานส่ง

แบบประเมินด้านความรู้ (K)

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย

ครู

อื่น ๆ ระบุ.....

เลขที่	ได้คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๓/					
๔					
๓					

๑๐					
๑๑					
๑๒					
๑๓					
๑๔					
๑๕					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์ ศรี

อินทร์)

วันที่เดือน.....

พ.ศ.

แบบประเมินด้านความรู้ (K)

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย

ครู

อื่น ๆ ระบุ.....

เลขที่	ได้คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			
๑๖					
๑๗					
๑๘					

๑๙					
๒๐					
๒๑					
๒๒					
๒๓					
๒๔					
๒๕					
๒๖					
๒๗					
๒๘					
๒๙					
๓๐					

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

วันที่เดือน.....พ.ศ.

.....

เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินผลด้านความรู้ (K)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
การตอบคำถาม	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- ตอบคำถามถูกต้องได้ข้อละ ๑ คะแนน - คำตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า ๑ คำตอบได้ข้อละ ๐ คะแนน

เกณฑ์การประเมินผลด้าน (K)

ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
๔ - ๕	๔	ดี
๒ - ๓	๓	พอใช้
๐ - ๑	๒	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลด้านความรู้ (K)

เกณฑ์การวัด	ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
- ตอบถูก	๔ - ๕	๔	ดี
ได้ข้อละ ๑ คะแนน	๒ - ๓	๓	พอใช้
- ตอบผิดหรือไม่	๐ - ๑	๒	ปรับปรุง
ตอบหรือตอบ			
มากกว่า ๑ คำตอบ			
ได้ข้อละ ๐			
คะแนน			

แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P)

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย

ครู

อื่น ๆ ระบุ.....

เลขที่	การแก้ปัญหา			การให้เหตุผล			การสื่อสารการ สื่อความหมาย			การนำเสนอ ผลงาน			การจำแนก			ทักษะการ ทำงาน			สรุป			
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	รวม	ระดับ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑																						
๒																						
๓																						
๔																						
๕																						
๖																						
๗																						
๘																						
๙																						
๑๐																						

ลงชื่อ.....ผู้

ประเมิน

(นาย

จักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

วันที่เดือน

.....พ.ศ.

เกณฑ์ในการประเมิน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
-----------	--------	-------------

๑																						
๓/																						
๑																						
๔																						
๑																						
๓																						
๒																						
๐																						

ลงชื่อ.....ผู้

ประเมิน

(นาย

จักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

วันที่เดือน

.....พ.ศ.

เกณฑ์ในการประเมิน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๑๘	๓	ดี
๑๑ - ๑๔	๒	พอใช้
๐ - ๑๐	๑	ปรับปรุง

แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P)

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย

ครู

อื่น ๆ ระบุ.....

เลขที่	การแก้ปัญหา			การให้เหตุผล			การสื่อสารการ สื่อความหมาย			การนำเสนอ ผลงาน			การจำแนก			ทักษะการ ทำงาน			สรุป			
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	รวม	ระดับ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒																						
๑																						
๒																						
๒																						
๓																						
๒																						
๔																						
๒																						
๔																						
๒																						
๖																						
๒																						
๗																						
๒																						
๔																						
๒																						
๕																						
๓																						
๐																						

ลงชื่อ.....ผู้

ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

วันที่เดือน

.....พ.ศ.

เกณฑ์ในการประเมิน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๑๘	๓	ดี
๑๑ - ๑๔	๒	พอใช้
๐ - ๑๐	๑	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. การแก้ปัญหา	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- ใช้ยุทธวิธีในการแก้ปัญหาได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและอธิบายขั้นตอนของวิธีการ ดังกล่าวได้อย่างชัดเจน - มียุทธวิธีดำเนินการแก้ปัญหาได้สำเร็จ แต่ไม่สามารถอธิบายขั้นตอนของวิธีการ ดังกล่าว - มีหลักฐานหรือร่องรอยการดำเนินการ แก้ปัญหาบางส่วน แต่แก้ปัญหาไม่สำเร็จ
๒. การให้เหตุผล	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- มีการอ้างอิงที่ถูกต้องและเสนอแนวคิด ประกอบกับการตัดสินใจอย่าง สมเหตุสมผล - มีการอ้างอิงที่ถูกต้องบางส่วนและเสนอ แนวคิดประกอบการตัดสินใจ แต่อาจไม่ สมเหตุสมผลในบางกรณี - มีการเสนอแนวคิดที่ไม่สมเหตุสมผลใน การ

		ตัดสินใจและไม่ระบุการอ้างอิง
๓. การสื่อสารการสื่อ ความหมายทางศิลปะ	๓ ดี	- ใช้ภาษาและถ่ายทอดขั้นตอนทางศิลปะ ได้ถูกต้อง นำเสนอข้อมูลประกอบ ตามลำดับ
	๒ พอใช้	ขั้นตอนชัดเจน และมีรายละเอียด สมบูรณ์
	๑ ต้อง ปรับปรุง	- ใช้ภาษาและถ่ายทอดขั้นตอนทางศิลปะ ได้ถูกต้อง นำเสนอข้อมูลประกอบ ตามลำดับ ขั้นตอนชัดเจนบางส่วน แต่ขาด รายละเอียด ที่สมบูรณ์ - ใช้ภาษาและถ่ายทอดขั้นตอนทางศิลปะ อย่างง่าย ๆ ได้ถูกต้อง นำเสนอข้อมูล ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การประเมินผลด้านทักษะกระบวนการทางศิลปะ (P) (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๔. การนำเสนอผลงาน	๓ ดี	- ใช้ยุทธวิธีในการแก้ปัญหาได้สำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพและอธิบายขั้นตอน ของวิธีการดังกล่าวได้อย่างชัดเจน
	๒ พอใช้	- มียุทธวิธีดำเนินการแก้ปัญหาได้สำเร็จ แต่ไม่สามารถอธิบายขั้นตอนของวิธีการ ดังกล่าว
	๑ ต้อง ปรับปรุง	- มีหลักฐานหรือร่องรอยการดำเนินการ แก้ปัญหาบางส่วน แต่แก้ปัญหาไม่

		สำเร็จ
๕. การจำแนก	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- สามารถแยกประเภทของหลักการ วิธีการ ทางศิลปะได้อย่างสมบูรณ์ - สามารถแยกประเภทของหลักการ วิธีการ ทางศิลปะได้ปานกลาง - สามารถแยกประเภทของหลักการ วิธีการ ทางศิลปะได้น้อย
๖. ทักษะในการทำงาน	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ - สามารถปฏิบัติงานได้บ้างแต่ไม่สมบูรณ์ - สามารถปฏิบัติงานได้แต่ไม่ชัดเจน

แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย ☐ ครู ☐ น
อื่น ๆ ระบุ.....

เลขที่	ความสนใจใฝ่รู้			มีระเบียบวินัย			มีความซื่อสัตย์และเชื่อมั่น			ความรับผิดชอบ			การจำแนก			สรุป			
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	รวม	ระดับ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑																			
๒																			
๓																			
๔																			
๕																			
๖																			
๗																			
๘																			
๙																			
๑๐																			

ลงชื่อ.....ผู้

ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์

ศรีอินทร์)

วันที่เดือน

.....พ.ศ.

เกณฑ์ในการประเมิน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๕	๓	ดี
๖ - ๙	๒	พอใช้
๐ - ๕	๑	ปรับปรุง

แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) (ต่อ)

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

.....

ประเมินโดย

ครู

อื่น ๆ ระบุ.....

เลขที่	ความ สนใจใฝ่รู้			มีระเบียบ วินัย			มีความ ซื่อสัตย์ และ เชื่อมั่น			ความ รับผิดชอบ			การ จำแนก			สรุป			
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	รวม	ระดับ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑๑																			
๑๒																			
๑๓																			
๑๔																			
๑๕																			
๑๖																			
๑๗																			
๑๘																			
๑๙																			
๒๐																			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

๒๘																			
๒๙																			
๓๐																			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์)

วันที่เดือน.....

พ.ศ.

เกณฑ์ในการประเมิน

ช่วงคะแนน	คุณภาพ	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๕	๓	ดี
๖ - ๙	๒	พอใช้
๐ - ๕	๑	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

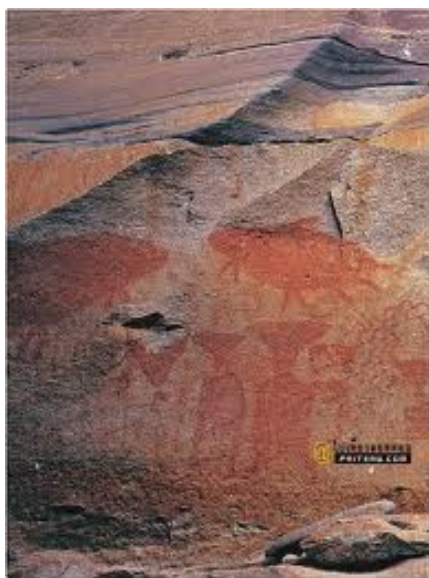
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. ความสนใจใฝ่รู้	๓ ดี	- มีความสนใจ ตั้งใจเรียน กระตือรือร้นในการ
	๒ พอใช้	แสวงหาความรู้ อภิปรายและซักถาม สม่ำเสมอ
	๑ ต้องปรับปรุง	- มีความสนใจ ตั้งใจเรียน กระตือรือร้นในการ แสวงหาความรู้ อภิปรายและซักถามเป็น บางครั้ง - ไม่ให้ความสนใจ ไม่ตั้งใจเรียน ต้องคอย กระตุ้น ตักเตือน

๒. มีระเบียบวินัย	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- สมุด ชี้นงาน สะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดทุกครั้ง - สมุด ชี้นงาน สะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดเป็นส่วนใหญ่ - สมุด ชี้นงาน ไม่ค่อยสะอาดเรียบร้อย และปฏิบัติ อยู่ในข้อตกลงที่กำหนดเป็นบางครั้ง ต้องอาศัย การแนะนำ
๓. ความซื่อสัตย์และความเชื่อมั่นในตนเอง	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- ปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดี - แก่ผู้อื่น กล้าแสดงออกในทางที่ถูก มีความเป็นผู้นำ - ปฏิบัติตามข้อตกลงเป็นส่วนใหญ่ กล้าแสดงออก บางครั้ง - ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่กล้าแสดงออก
๔. ความรับผิดชอบ	๓ ดี ๒ พอใช้ ๑ ต้องปรับปรุง	- ส่งงานก่อนหรือตามกำหนดนัดหมาย รับผิดชอบ - งาน ปฏิบัติเองจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น - ชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม - ส่งงานช้ากว่ากำหนด แต่ได้ติดต่อชี้แจง โดยมีเหตุผลรับฟังได้ รับผิดชอบงาน ปฏิบัติงานเองจนเป็นนิสัย - ส่งงานช้ากว่ากำหนด ปฏิบัติงานโดยอาศัยคำชี้แนะ คำแนะนำ และตักเตือน

เกณฑ์การประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๕. การจำแนก	๓ ดี	- สามารถแยกประเภทของงานหรือเนื้อหาได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่ต้องมีใครแนะนำ
	๒ พอใช้	- สามารถแยกประเภทของงานหรือเนื้อหาได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ แต่ต้องอาศัยคำแนะนำบ้าง
	๑ ต้องปรับปรุง	- สามารถแยกประเภทของงานหรือเนื้อหาได้บ้าง และต้องคอยแนะนำทุกครั้ง

ตัวอย่างภาพเขียนสมัยโบราณ

ภาพเขียนสมัยโบราณที่ผาแต้ม

บทเรียนโปรแกรม

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการ
เขียนภาพ

นายจักรกฤษณ์ ศรีอินทร์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนไตรมิตร

อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ ๒

เรื่อง	ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ
รายวิชา	จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ ๕
จำนวน	กรอบคำถาม ๘ กรอบ กรอบสรุป ๑ กรอบ
เวลา	๒ ชั่วโมง
ประกอบ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

บทเรียนโปรแกรม

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การเขียนภาพระบายสีน้ำ

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

เนื้อหา

ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ

ในสมัยโบราณช่างเขียนจะเขียนภาพโดยนำวัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติมาใช้เป็นสี สำหรับเขียนภาพ เช่น นำดินขาวมาทำเป็นสีขาว หรือนำดินแดงมาทำเป็นสีแดง สีดำก็ใช้เขม่าไฟ ตัวหมึก

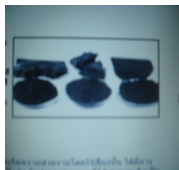
สีครามและสีเหลืองก็ได้จากยางไม้ หรือเปลือกไม้ เป็นต้น

ภาพหินสี

ภาพดินขาว

ภาพผงถ่าน

เปลือกฝาง (ให้สีแดง)

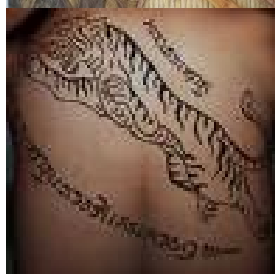
เปลือก

มังคุด (สีเหลืองกระ)

ที่มา.

<http://sites.google.com/site/kobfabiz/kar-yxm-si-thrrmchat-cak-wasdu-tang>

การใช้สีในสมัยก่อนนอกจากจะนำมาใช้เขียนภาพแล้ว มนุษย์ส่วนมากจะรู้จักนำสีต่างๆ ที่ได้จากธรรมชาติ มาย้อมเส้นด้าย เพื่อใช้ทำเครื่องนุ่งห่ม หรือใช้สัก ลวดลายต่างๆ ลงบนร่างกาย อีกด้วย

ภาพการย้อมเส้นด้ายด้วยสีธรรมชาติ

ภาพรอย

สักบนร่างกาย

ที่มา. <http://sites.google.com/site/kobfabiz/kar-yxm-si-thrrmchati-cak-wasdu-tang>

การใช้สีในการเขียนภาพ เริ่มมีการใช้ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตามหลักฐานที่พบ มีการเขียนภาพบนผนังถ้ำ เพิงหิน บนพื้นผิวของเครื่องปั้นดินเผา และที่อื่น ๆ อีก

ในประเทศไทย เจ้าหน้าที่

ศิลปากร

ได้สำรวจพบภาพเขียนสีในสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์

บนผนังถ้ำ และตามที่ต่างๆ ซึ่งมีอายุ

กว่า ๑,๕๐๐-

๔,๐๐๐ ปี สมัยหินใหม่ และยุคโลหะ ได้เริ่ม
ค้นพบ
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ครั้งแรกพบที่ผองน้ำ
ในอำเภอฟังงา
และที่อื่น ๆ ทั่วไป

ภาพเขียนสีในสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
ที่มา.

www.gotoknow.org/blog/umaporn๑๙๓/๔/๔๓๖๙๓๐

ภาพส่วนมากจะใช้สีแดง สีอื่น ๆ ที่ใช้ได้แก่ สีส้ม สีเลือดหมู สีเหลือง สีน้ำตาล สีดำ
สีเทา และ สีขาว ภาพเขียนจะเป็นรูปสัตว์ รูปคน และรูปเรขาคณิต

การเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย พบที่บ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง
อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี พบเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ มีอายุประมาณ ๖,๐๐๐-
๗,๐๐๐ ปี สีที่เขียนเป็นสีแดง ลายส่วนมากเป็นลายขีดเชือก

เครื่องปั้นดินเผาหลายชนิดเชือกที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
ที่มา.

www.wangdermpalace.com/exhibition/pottery/tha...

ภาพจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่าง ๆ ในสมัยสุโขทัย เช่น ที่ผนังอุโมงค์วัดศรีชุม
จังหวัดสุโขทัย กล่าวเฉพาะงานด้านจิตรกรรมฝาผนังนั้น ปรากฏร่องรอยความเป็นจีน
บนผนังถ้ำ ในอุโมงค์วัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย เป็นลวดลายแบบจีน แม้จะมีได้ระบายสี
แต่ก็เห็นเค้าของการส่งผ่านรูปแบบศิลปะของจีนมายังงานศิลปะไทย

ภาพจารลายเส้นบนแผ่นศิลา เล่าเรื่องชาตกหรือพระเจ้าห้าร้อยชาติภายใน
อุโมงค์วัดศรีชุม

ที่มา. www.thaigoodview.com/node/๑๓๒๙๓

ภาพเขียนสมัยอยุธยา เช่น ภาพเขียนกรุปรารงค์ที่วัดมหาธาตุ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

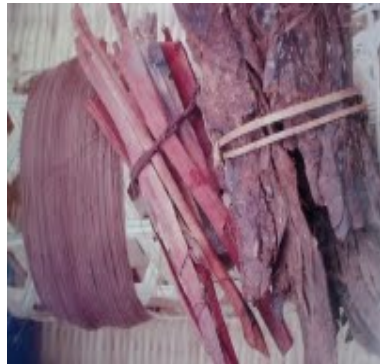

ภาพประวัติพระพุทธเจ้า วัดมหาธาตุ

ที่มา.

[http://www.manager.co.th/Entertainment/ViewNews.aspx?NewsID=๙๕๓๐๐๐๐๐๐๐](http://www.manager.co.th/Entertainment/ViewNews.aspx?NewsID=๙๕๓๐๐๐๐๐๐)

๓๕๑๘

สีที่ได้จากธรรมชาติ

ที่มา.

<http://sites.google.com/site/kobfabiz/kar-yxm-si-thrmchat-cak-wasdu-tang>

โปรดอ่าน
ต่อไปได้เลย

ประวัติความเป็นมา
ของการใช้สีในการเขียนภาพ

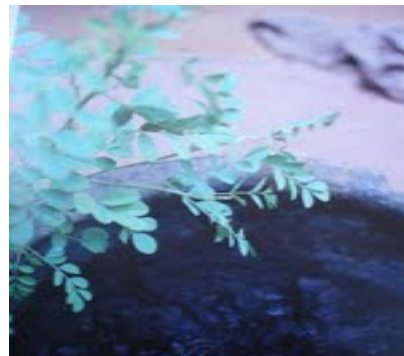
กรอบที่

ช่างเขียนสมัยโบราณ ได้นำวัสดุจาก
ธรรมชาติ มาใช้เป็นสี สำหรับเขียนภาพ
เช่น

นำดินหรือหินขาวมาทำสีขาว ใช้เขม่าไฟ
มาทำสีดำ สีคราม สีเหลืองก็ได้มาจาก
ยางไม้ หรือเปลือกไม้

ภาพสีที่ได้จากดินและหินสี

ใบคราม ให้สีคราม

ที่มา.

<http://sites.google.com/site/kobfabiz/kar-yxm-si-thrmchat-cak-wasdu-tang>

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๑

สีดำ ได้มาจาก เขม่าไฟ
สีคราม ได้มาจาก ยางไม้

ตอบถูก
เก่งมาก

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

โปรดอ่าน
ต่อไปได้เลยนะ
จ๊ะ

ประวัติความเป็นมา
ของการใช้สีในการเขียนภ

กรอบที่

การใช้สีในสมัยก่อนนอกจากจะนำมา
เขียนภาพแล้ว ยังนิยมใช้สีจากธรรมชาติ
มาย้อมเส้นด้าย หรือผ้าเพื่อใช้ทำ
เครื่องนุ่งห่ม หรือ สักลวดลายลงบน
ร่างกาย

เส้นด้ายที่ย้อมด้วยสีจากธรรมชาติ

ที่มา.

<http://sites.google.com/site/kobfabiz/kar-yxm-si-thrmchat-cak-wasdu-tang>

แบบฝึกหัดกรอบที่ ๒

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๒

สีจากธรรมชาติ

ตอบถูก
เก่งมากครับ

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

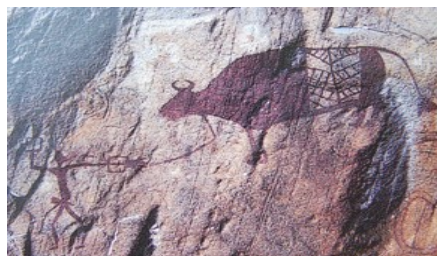

โปรดอ่าน
ต่อไปได้เลยนะ

ประวัติความเป็นมา
ของการใช้สีในการเขียนภาพ

กรอบที่

มีการค้นพบหลักฐานว่าเริ่มมีการ
เขียนภาพตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์
โดยมีการเขียนภาพบนผนังถ้ำ เพิงหิน
หรือบนผิวของเครื่องปั้นดินเผา

ภาพเขียนในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่เขาปลาร้า
จังหวัดอุทัยธานี
ที่มา.

www.tourdoi.com/central/uthaithani/index.html

ภาพเขียนลายขดเชือกบนเครื่องปั้นดินเผา
ที่มา. <http://www.thaitambon.com>

แบบฝึกหัดกรอบที่ ๓

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๓

ภาพเขียนบนผนังถ้ำ เฟิงหิน
บนผิวเครื่องปั้นดินเผา

ตอบถูก
เก่งมากครับ

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

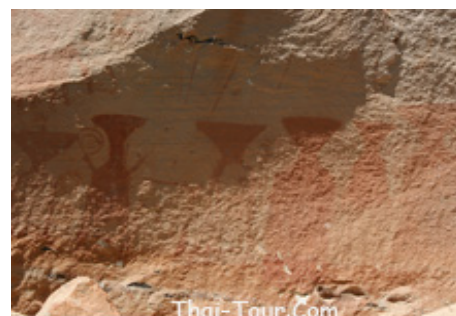

ประวัติความเป็นมา

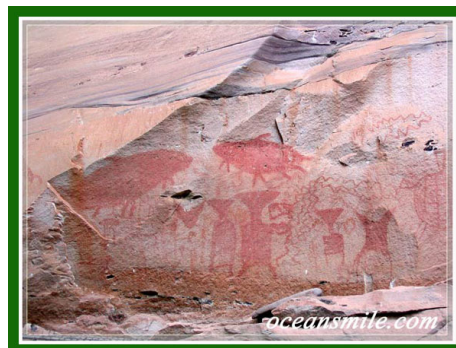
ของการใช้สีในการเขียนภาพ

กรอบที่

ในประเทศไทย เจ้าหน้าที่กรมศิลปากร
ได้สำรวจพบการเขียนสีในสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์บนผนังถ้ำ และเฟิงหิน ตามที่
ต่างๆ ซึ่งมีอายุประมาณ ๑,๕๐๐ - ๔,๐๐๐
ปี

ภาพเขียนสีในสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ที่ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพเขียนสมัยโบราณ
ที่ผา.

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๔

มีอายุประมาณ ๑,๕๐๐ - ๔,๐๐๐ ปี

ตอบถูก
เก่งมากครับ

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

ประวัติความเป็นมา

ของการใช้สีในการเขียนภาพ

กรอบที่

หลักฐานภาพเขียนในสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์ สมัยหินใหม่ และยุคโลหะ
ได้เริ่มค้นพบตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ครั้งแรก
พบที่ผืนผนังถ้ำในอำเภอพังงา

ภาพเขียนที่ผืนผนังถ้ำในอำเภอพังงา
ที่มา.

www.gotoknow.org/blog/umaporn๑๙๓/๔/๔๓๖

๙๓๐

แบบฝึกหัดกรอบที่ ๕

๕ ภาพเขียนสีในถ้ำในอำเภอพังงา

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๕

สมัยหินใหม่ และยุคโลหะ

ประวัติความเป็นมา

ของการใช้สีในการเขียนภาพ

กรอบที่

ภาพเขียนส่วนมากจะใช้สีแดง สีอื่น ๆ ที่ใช้ ได้แก่ สีส้ม สีเลือดหมู สีเหลือง สีน้ำตาล สีดำ สีเทา และสีขาว

ภาพที่เขียนจะเป็นรูปสัตว์ รูปคน และรูปเรขาคณิต

ภาพเขียนที่ผนังถ้ำในอ่าวพังงา
ที่มา.

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๖

ส่วนมากจะใช้สีแดง

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

ประวัติความเป็นมา

ของการใช้สีในการเขียนภาพ

กรอบที่

การเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผา ใน
ประเทศไทย พบเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ มีอายุ
ประมาณ ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ ปี ที่บ้านเชียง
ตำบลบ้านเชียง

อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สีที่
เขียน

เป็นสีแดง ลวดลายส่วนมากเป็นลายขด
เชือก

ภาพเขียนลายขดเชือกบนเครื่องปั้นดินเผา
ที่มา. <http://www.thaitambon.com>

แบบฝึกหัดความรู้ที่ ๖

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๓

ลายขดเชือก

ตอบถูก
เก่งมากครับ

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

ประวัติความเป็นมา
ของการใช้สีในการเขียนภาพ

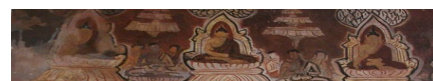
กรอบที่

ภาพจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่าง ๆ
ในสมัยสุโขทัย เช่น ที่ผนังอุโมงค์ วัดศรี
ชุม จังหวัดสุโขทัย และในสมัยอยุธยา
เช่น ภาพเขียน
กรุปรารงค์ที่วัดมหาธาตุ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพจารลายเส้นบนแผ่นศิลา
เล่าเรื่องชาดกหรือพระเจ้าห้าร้อยชาติภายในอุโมงค์
วัดศรีชุม
ที่มา.

www.thaigoodview.com/node/๑๓๒๙๓

เฉลย แบบฝึกหัดกรอบที่ ๔

สมัยสุโขทัย

ตอบถูก
เก่งมาก

ตอบผิดไม่เป็นไร
ย้อนกลับไปทบทวน
ใหม่นะครับ

ประวัติความเป็นมา
ของการใช้สีในการเขียนภาพ

กรอบ

- การใช้สีเขียนภาพมีมาตั้งแต่สมัย
โบราณ
- ก่อนประวัติศาสตร์
- วัสดุที่นำมาใช้เขียนภาพได้จาก
ธรรมชาติ เช่น ดินหรือหินให้สีขาว สีแดง สี
ดำ ได้จากเขม่าไฟ สีคราม สีเหลืองได้จาก
ยางไม้
- สีที่ได้้นอกจากจะใช้เขียนภาพแล้ว
ยังนำมาใช้ย้อมเสื้อผ้าและสักลวดลายต่าง
ๆ
- บนร่างกาย
- พบหลักฐานภาพเขียนสีสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์ ในประเทศไทยในปี พ.ศ.
๒๔๖๕
- ที่ผนังถ้ำในอำเภอพังงา

- พบการเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผา

กระดาษคำตอบ

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๔
กรอบ ๔ คะแนน

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คะแนน.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่ครูกำหนดให้

กรอบที่ ๑

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๒

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๓

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๔

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๕

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๖

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๓/

ตอบ

.....

.....

กรอบที่ ๔

ตอบ

.....

.....

เฉลยคำตอบ

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๔ กรอบ

๔ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างที่ครูกำหนดให้

กรอบที่ ๑

ตอบ สีดำ ได้มาจาก เขม่าไฟ สีคราม ได้มาจากยางไม้

กรอบที่ ๒

ตอบ สีจากธรรมชาติ

กรอบที่ ๓

ตอบ ภาพเขียนบนผนังถ้ำ เพ็ญหิน บนผิวเครื่องปั้นดินเผา

กรอบที่ ๔

ตอบ มีอายุประมาณ ๑,๕๐๐-๔,๐๐๐ ปี

กรอบที่ ๕

ตอบ สมัยหินใหม่ และยุคโลหะ

กรอบที่ ๖

ตอบ ส่วนมากจะใช้สีแดง

กรอบที่ ๗

ตอบ ลายขดเชือก

กรอบที่ ๘

ตอบ สมัยสุโขทัย

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ

คะแนน ๕ คะแนน

คำชี้แจง ๑. ข้อสอบทั้งหมดมี ๕ ข้อ แต่ละข้อมี ๔ ตัวเลือก

๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๓. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครู

กำหนดให้

๑. สีธรรมชาติ สีคราม สีเหลือง ได้มาจาก

- ก. ดินหรือหินสีเหลือง
- ข. ดินหรือหินสีคราม
- ค. เขม่าไฟ
- ง. ยางไม้

๒. ข้อใดที่ไม่สม้ยโบราณใช้สีธรรมชาติ

- ก. ย้อมเครื่องนุ่งห่ม
- ข. ทาย้อมสีผิว
- ค. ทาริมฝีปาก
- ง. ย้อมสีผม

๓. ภาพเขียนที่พบในผนังถ้ำอ่าวพังงา ส่วนมากใช้สีอะไร

- ก. สีนํ้าเงิน
- ข. สีเขียว
- ค. สีแดง
- ง. สีดำ

๔. ภาพเขียนส่วนมากจะเขียนเป็นรูปอะไร

- ก. รูปสัตว์ รูปคน รูปเรขาคณิต
- ข. รูปทะเล รูปภูเขา รูปต้นไม้
- ค. รูปหิน รูปผลไม้ รูปแมลง
- ง. รูปภูเขา รูปหิน รูปต้นไม้

๕. การเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผาที่พบที่บ้านเชียง ส่วนมากเป็นลายใด

- ก. ลายเชือก
- ข. ลายขดเชือก
- ค. ลายผูกเชือก

ง. ลายมัดเชือก

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ
คะแนน ๕ คะแนน

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....
.....ชั้น.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
.....

คำชี้แจงให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครูกำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ

คะแนน ๕ คะแนน

ข้อที่	คำตอบ
๑	ง
๒	ก
๓	ค
๔	ก
๕	ข

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ
คะแนน ๕ คะแนน

- คำชี้แจง ๑. ข้อสอบทั้งหมดมี ๕ ข้อ แต่ละข้อมี ๔ ตัวเลือก
๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
๓. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่ครู
กำหนดให้

๑. สีธรรมชาติ สีคราม สีเหลือง ได้มาจาก

- ก. ดินหรือหินสีเหลือง
- ข. ดินหรือหินสีคราม

ค. เขม่าไฟ

ง. ยางไม้

๒. ภาพเขียนที่พบในผนังถ้ำอ่าวพังงา ส่วนมากใช้สีอะไร

ก. สีน้ำเงิน

ข. สีเขียว

ค. สีแดง

ง. สีดำ

๓. ข้อใดที่ในสมัยโบราณใช้สีธรรมชาติ

ก. ย้อมเครื่องนุ่งห่ม

ข. ทาย้อมสีผิว

ค. ทาริมฝีปาก

ง. ย้อมสีผม

๔. การเขียนสีบนเครื่องปั้นดินเผาที่พบที่บ้านเชียง ส่วนมากเป็นลายใด

ก. ลายเชือก

ข. ลายขดเชือก

ค. ลายผูกเชือก

ง. ลายมัดเชือก

๕. ภาพเขียนส่วนมากจะเขียนเป็นรูปอะไร

ก. รูปสัตว์ รูปคน รูปเรขาคณิต

ข. รูปทะเล รูปภูเขา รูปต้นไม้

ค. รูปหิน รูปผลไม้ รูปแมลง

ง. รูปภูเขา รูปหิน รูปต้นไม้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ
คะแนน ๕ คะแนน

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....
ชั้น.....
 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาศำตอบที่ครู
 กำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชา จิตรกรรมสีน้ำ

รหัสวิชา ศ ๓๒๒๐๒

ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการใช้สีในการเขียนภาพ จำนวน ๕ ข้อ

คะแนน ๕ คะแนน

ข้อที่	คำตอบ
๑	ง
๒	ค
๓	ก
๔	ข
๕	ก

บรรณานุกรม

กฤตวัฒน์ บันลือทรัพย์.ประวัติศาสตร์ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมชาติ
การพิมพ์,

๒๕๕๓

โกสุม สายใจ. สีและการใช้สี โครงการตำราศิลปะ ภาควิชาศิลปะ คณะมนุษยศาสตร์
และ

สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต รัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์พรินติ้ง, ๒๕๕๖

ชะลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, ๒๕๕๑

ชวลิต ดาบแก้ว. การเขียนภาพ Perspective (ทัศนียวิทยา). พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๒

โชคก เก่งเขตรกิจ และคณะ,. ทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, ๒๕๕๖

เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. ทฤษฎีวาดเขียน. กรุงเทพมหานคร : เพื่องฟ้าพรินติ้ง,
๒๕๕๕

เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. องค์ประกอบศิลป์ ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : สาม
ลดา, ๒๕๕๙

น. ณ. ปากน้ำ. หลักการใช้สี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๓
ไมเออร์ ราล์ฟ. พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ. แปลโดย มะลิฉัตร เอื้อ
อานันท์.

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๐

วัชรวิ วัชรสินธุ์. เทคนิคการเขียนภาพสีน้ำในงานสถาปัตยกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘

วิรุณ ตั้งเจริญ. มนุษย์กับความงาม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอ.เอส พรินติ้ง เฮาส์, ๒๕๕๓

วิศิษฐ์ พิมพ์มิล. การวาดเส้น. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วาดศิลป์, ๒๕๕๙

เสน่ห์ ธนารัตนสฤยต์. ทฤษฎีสีภาคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอ.เอส

พรินติ้ง เฮาส์, ๒๕๕๓

สุชาติ เกาทอง และคณะ. หลักการทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษร กราฟิก, ๒๕๕๖

_____. ทัศนศิลป์ ม. ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๙

_____. ทัศนศิลป์ ม. ๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๙